

HerStories

Telling Jewish women's stories

Cím: Asszonyi sors (Rosa Rosenstein)

Pedagógiai célok: kapcsolódó érzelmek mozgósítása, gondolkodás, kritikai gondolkodás fejlesztése, gondolatok szóban történő megfogalmazása, empátia, nézőpont váltás képességének fejlesztése

Időtartam: 2X45 perc (előzetes ismeretként az első 45 percben Radnóti Miklós életével, a történelmi háttérrel foglalkozunk)

Korosztály: 8. évfolyam

Csoport létszáma: 15 fő

Kellékek: fotók, üres világtérkép, laptop, kisfilmek, jegyzetlapok

•

A workshop leírása: (minden külön részhez kérek írnátok oda, hogy kb. hány perc)

Ráhangelődés (8 perc)

A 15 fős osztály tanulóit 3 csoportra osztom. Minden csoport kap egy-egy teljesen üres világtérképet. A tanulók kapnak egy-egy színes korongot (minden csoport más színűt).

1. csoport – piros
2. csoport – kék
3. csoport- zöld

Megkérem a gyerekeket, hogy mindenki tegye a korongját a világtérképen arra a helyre, ahová a legszívesebben elutazna vagy ott élne.

Kérek egy rövid indoklást.

Jelentésteremtés

Co-funded by
the European Union

The HerStories project is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union. The European Union cannot be held responsible for them.

1. feladat (10 perc)

Minden csoport kap 3-3 fotót, amiből 2 minden csoportnál azonos.

Megkérem a tanulókat, hogy miután közösen megnézegették a képeket, írjanak néhány mondatot arról, hogy a képek alapján ki is lehetett a hölgy a képen! Gondoljanak a származásra, munkára, életét befolyásoló történelmi eseményre!

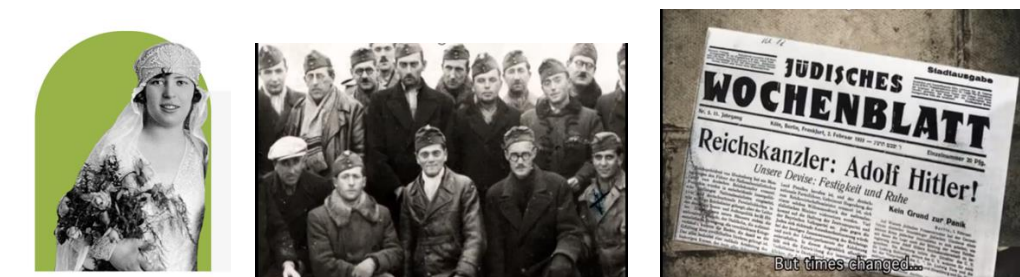
1. csoport

2. csoport

3. csoport

Minden csoport elmondja a gondolatait a képekkel kapcsolatosan. Véleményem szerint, már ekkor (minden csoport beszámolóját ötvözve), kezd Rosa életének néhány szegmense megjelenni.

2. feladat

Közösen megnézzük az alábbi rövid filmet. (2 perc)

Co-funded by
the European Union

The HerStories project is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union. The European Union cannot be held responsible for them.

Magy_8_evf_20_tmcs_sanyag1_KA.mp4

Közelítés a témához (beszélgetés) (5 perc)

Mi volt a film képeinek a témája?

Megbeszélés: erőszak, háború, szenvedés stb.; **Mi mindent láttunk? Milyen képekre tudtok visszaemlékezni? Milyen bántság éri/érte a rajta látható személyt/személyeket, és milyen okokból?**

→ konklúzió: az ember változatos módon képes bántani a másik embert még hozzá nem valós, hanem vélt indokok alapján; végső ok az emberi természet (irigység, hatalomvágy, birtoklás vágya stb.)

- Hogyan zajlik egy háború?

közelharc, csatatér, bomba/bombázás, romok, frontvonal/ hátország/a kettő összeolvadása; kit érint egy háború és milyen módon, otthon/haza (kedves helyek!), család, minden elvesztése; fizikai és lelki gyötrelmek stb.

- Miként illik Radnóti arcképe a látott képsorozatba?

Összegzés: Radnóti két világháborút is átélt, és a második különösen sok szenvedést és rettenetet hozott a számára; mit tudtok erről? (beszélgetés az idevágó életrajzi adatokról; kulcsfogalmak: zsidó (párhuzam: a kék szeműek alacsonyabb rendűvé nyilvánítása a barna szeműek által – koholt okkal/ fabula: A farkas és a bárány), bűnbak, zsidótörvények, gettó, gyűjtőtábor, munkatábor, munkaszolgálat, deportálás, Lager Heidenau, Bor, bori notesz, Abda... holokauszt)

2. Minden csoport kap egy-egy rövid részletet Rosa Rosenstein élettörténetéből.

Megkérem a csoportok tagjait, hogy olvassák el a részleteket. Az olvasás után, a korábban látott képek felidézése mellett, próbáljuk összeállítani Rosa (a gyerekek még nem tudják a hölgy nevét) életrajzát. (10 perc)

1. csoport

“Zsidó leányiskolába jártam, így nemigen volt kapcsolatom keresztényekkel. A szüleimnek sem, legfeljebb üzleti kapcsolatuk volt, de magánéleti egyáltalán nem. Viszont kiskoromban volt egy keresztény barátnőm, aki a házukban lakott, és én gyakran elkísértem gyönni.

Testvéreim Erna, Betty és Anschi az 1930-as évek elején kimentek Palesztinába. Apámat 1938-ban tartóztatták le, rögtön a “Kristályéjszaka” után, és Lengyelországba deportálták. Magával vihetett 10 márkát és egy kis bőröndöt. Voltak rokonaink Lengyelországban, és mindig én voltam a közvetítő. Mivel a férjem magyar volt, én még nem féltem, elintézttem a lengyel vízumomat. Meg akartam látogatni apámat, és pénzt vinni neki. Az útlevelezésből jöttem, amikor anyám azzal fogadott, „Nem kell Lengyelországba menned, Papának megengedték, hogy visszajöjjön értem, és együtt kiköltözhettek Palesztinába.”

2. csoport

“Három héttel a háború kitörése után már el kellett sötétíteni a lakást, és bevezették a jegyrendszert. A zsidóknak persze kevesebbet adtak. Ráadásul a napnak csak bizonyos

**Co-funded by
the European Union**

The HerStories project is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union. The European Union cannot be held responsible for them.

óráiban vásárolhattunk. A férjem azt mondta, „Magyarországon nem eshet bajunk”. Úgyhogy összepakoltuk a bőröndöket, és irány Budapest, mivel a férjem szerint ott semmi rossz nem történhetett. Azért biztos ami biztos, a gyerekeimnek még elintézttem a kivándorlási engedélyeket Palesztinába.

Egy nap letartóztattak, és a gyerekekkel együtt internálótáborba vittek. A gyerekeim kivándorlási papírjai még megvoltak. Vöröskeresztes levelezőlapokon – amelyeket unokatestvérem továbbított Argentínából, - maradtunk kapcsolatban a családdal Palesztinában. A letartóztatás után a sógorom írt Palesztinából: „Küldd a gyerekeid ide, kérlek küldd őket ide. Felneveljük őket, mint a sajátjainkat.” A budapesti zsidó hitközség szervezte meg az egészet. Lilly nem akart menni, még csak nyolc éves volt, Bessy pedig tizenegy. Végül belementek, de a kisebbik később elmondta, hogy a nővére addig verte, amíg igent nem mondott. Ezzel mentette meg az életét.”

3. csoport

“A férjem halotti bizonyítványában az állt: szívroham. Később azt mondták, kiütéses tifuszban halt meg. A Szovjetunióba vitték munkaszolgálatra, Kijev mellett volt. Ásniuk kellett, aknákat keresni. Engem kiengedtek az internálótáborból, és még megvolt az a kis lakás, amiben azelőtt laktunk. Egy ügyvédnek dolgoztam, de nyolc naponta jelentkezni kellett a rendőrségen.

Aztán eljött az 1944-es év. Megérkezett Budapestre Adolf Eichmann, hogy „rendet tegyen”. A mai napig emlékszem arra a napra. Mikor leszálltam a villamosról, letartóztattak. Elvittek egy házba, több mint 400 ember volt ott, mind zsidók. Bezártak minket, és senki sem tudta, mi lesz. Ezután bezsuppoltak minket egy szállítóautóba, az pedig csak hajtott és hajtott. Ablak sem volt, nem tudtuk hová megyünk. Egyszer csak leszállítottak minket, egy óriási udvaron voltunk. Körülnéztem, és láttam túldoldalt a sok férfi foglyot.”

Párhuzamokat keresünk Radnóti Miklós és Rosa élettörténetében.

3. feladat (7 perc)

Közösen megnézzük Rosa Rosenstein életéről szóló kisfilmet. (Elárulom a hölgy nevét a gyerekeknek)

<https://www.centropa.org/en/centropa-cinema/rosa-rosenstein-living-history>

Az óra végén minden tanulótól kérek egy mondatot arról, hogy mi fogalmazódott meg benne Rosa életével, az átéléssel kapcsolatosan. (3 perc)

Co-funded by
the European Union

The HerStories project is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union. The European Union cannot be held responsible for them.